

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/21/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617201651
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2019:5617201651.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou Mgr. Slavomírou Mlynarčíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: N. F., nar. XX. X. XXXX a P. F., nar. XX. X. XXXX, obaja prihlásení k trvalému pobytu W. XXX/X, Q.-A., D. P., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš 031 80, IČO: 30 794 536, deti rodičov: P. X. F., rod. E., A. X. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu W. XXX/X, Q.-A., D. P., zastúpená Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s. r. o., so sídlom Radlinského 1735/29, Dolný Kubín 026 01, IČO: 50 120 000 a P. F. F., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu XX. A. XXXX/X, M., zastúpený advokátkou JUDr. Martinou ŘEŘICHOVOU PhD, so sídlom Mierová 2529/87, Humenné, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného a o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

I. M e n í s a rozsudok Okresného súdu Humenné zo dňa 9. 7. 2013 č. k. 10P/46/2013-45 v časti o výživnom tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí: N. F., nar. XX. X. XXXX po 330 eur mesačne, z toho bežné výživné 300 eur mesačne a na tvorbu úspor 30 eur mesačne; maloletého P. F., nar. XX. X. XXXX po 280 eur mesačne, z toho na bežné výživné 250 eur a na tvorbu úspor 30 eur, počnúc od 27. 2. 2017.

II. Otec je povinný poukazať bežné výživné k rukám matky detí a výživné na tvorbu úspor na účet maloletých detí zriadený matkou detí v Č. Y..X.. pre maloletú N. F. na jej meno IBAN: X. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX; maloletého P. F. na jeho meno IBAN: X. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc od 27. 2. 2017.

III. Zameškané výživné za obdobie od 27. 2. 2017 do 28. 2. 2019 na maloletú N. F., nar. XX. X. XXXX a na maloletého P. F. nar. XX. X. XXXX nevzniklo.

IV. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletých detí je potrebný súhlas súdu.

V. Súd návrh matky na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti z a m i e t a.

VI. Súd návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným na Okresnom súde Liptovský Mikuláš 27. 2. 2017 matka maloletých detí žiadala, aby súd zvýšil výživné na maloletú N. z 250 eur mesačne na 520 eur mesačne odo dňa podania návrhu s tým, že otec je povinný platiť k rukám matky 370 eur a na tvorbu úspor 150 eur; na maloletého P. F. zo sumy 200 eur na 470 eur mesačne od podania návrhu, k rukám matky 320 eur a na tvorbu úspor 150 eur mesačne. Návrh odôvodnila tým, že od posledného rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí v dôsledku ich dospievania a v súvislosti s ich školskými a mimoškolskými aktivitami. Maloletá N. nastupuje na druhý stupeň základnej školy a maloletý P. nastupuje na povinnú školskú dochádzku do 1. ročníka. U maloletej N. sú zvýšené výdavky v súvislosti s oblečením (dávamska veľkosť obuvi 37 a na hygienu). Má nadanie na jazyky a vynikajúce školské výsledky. Maloletý P. má nadpriemerné vedomosti vyžadujúce nadštandardné

vzdelávanie v rámci integrovaného vzdelávania v podmienkach základnej školy. Ďalšie zvýšené náklady má z dôvodu trvalých zdravotných problémov (intolerancie na laktózu, ekzém, poruchy imunity, silná alergia na roztoče a plesne) vyžadujúce zvýšené výdavky na dietetické potraviny, lieky, masti, probiotiká a vitamínové doplnky. Prísna a zdravá životospráva, pravidelná údržba s požiadavkou bezprašnosti bytových priestorov, pravidelné odvlhčovanie nadmernej vlhkosti v byte, ošetrovanie matracov, posteľnej bielizne a obuvi. Otec pracuje ako lekár v detskej privátnej ambulancii v Humennom a pre Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, pre organizácie IOM, ETP Slovensko a spoločnosť BIOS s.r.o. V posledných rokoch otec cestoval na zimné a letné dovolenky, absolvuje časté cesty do USA a v rámci pracovného pomeru s organizáciou IOM navštevuje exotické destinácie Hongkong, Dubaj, Juhoafrickú republiku, Španielsko. Služobná účelovosť týchto ciest v porovnaní s inými lekármi z detských ambulancií je sporná a v kontradikcii s prednesmi ohľadne jeho príjmov a majetkových pomerov počas konania o určenie výživného. Otec využíva luxusné motorové vozidlá, kupuje si značkové oblečenie a venuje sa finančne nákladným voľnočasovým aktivitám (cestovanie, tenis, lyžovanie, jazykový kurz), čo svedčí o jeho nadštandardnej životnej úrovni. Deti majú právo podieľať sa na jeho nadštandardnej životnej úrovni (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Otec okrem vyživovacie povinnosti na deti neprispieva iným spôsobom (osobnou starostlivosťou, darčekom pre deti v čase ich sviatkov). Otec sa s deťmi od ich odchodu zo spoločnej domácnosti v roku 2011 nestýka a nemá žiadne ďalšie výdavky na ich stravu, ubytovanie, dopravu a podobne. Ona poberá peňažný príspevok na opatrovanie najstaršieho ťažko zdravotne postihnutého syna X. X., nar. XX. X. XXXX, ktorý vyžaduje celodennú osobnú starostlivosť vo výške 270,32 eur, prídavky na dve deti vo výške 103,62 eur a výživné určené rozhodnutím Okresného súdu Humenné sp. zn. 10C/118/2011-160 zo dňa 4. 5. 2012 vo výške 100 eur.

2. Písomným podaním otca zo dňa 26. 6. 2017 doručeného súdu 29. 6. 2017 (číslo listu v spise, ďalej iba čl. 99-102) otec žiadal, aby súd návrh na zvýšenie výživného zamietol a znížil výživné na maloletú N. F. z 250 eur mesačne na 150 eur mesačne a P. F. z 200 eur mesačne na 100 eur mesačne. Otec uviedol, že vyživovacia povinnosť si plní riadne a včas. Matka mu bráni v akomkoľvek kontakte s deťmi. Matkou navrhovaná výška výživného je neopodstatnená a nepreukázaná. Matka nepreukázala mesačné náklady spojené s výchovou a výživou maloletých detí. Zdravotný stav maloletých detí si nevyžaduje zvýšené náklady spojené s lekárskeým ošetrovaním a zdravotnou starostlivosťou. Matka k návrhu nepripojila žiadnu lekársku správu. On pracuje ako lekár v detskej ambulancii v Humennom. Jeho príjem od spoločnosti IOM je od začiatku roka (2017) nulový, lebo program na presídlenie utečencov sa skončil a zmluva sa končí ku dňu 31. 8. 2017. V spolupráci s organizáciou IOM sa zúčastnil dvoch tréningov, ktoré organizovala Medzinárodná asociácia panelových lekárov s miestom konania v Kapskom meste a Prahe. Všetky náklady spojené s cestou a ubytovaním boli plne hrazené IOM. Dňa 31. 5. 2017 ukončil zmluvu o zabezpečení poskytovania zdravotnej starostlivosti pre utečencov ubytovaných v Evakuačno-tranzitnom centre Humenné a od 1. 6. 2017 nemá od tejto organizácie žiadny príjem. Mesačné náklady spojené s nájmom a platbami za energie má v celkovej výške 124,50 eur. Ďalšie mesačné výdavky sú spojené so zabezpečením základných životných potrieb a lekárskou starostlivosťou a stravovaním vo výške 300 eur.

3. Okresný súd rozhodol rozsudkom zo dňa 22. 1. 2018 sp. zn. 9P/21/2017 (číslo listu spisu 271) tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Humenné zo dňa 9. 7. 2013 č. k. 10P/46/2013-45 v časti o výživnom, že otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí N. F., nar. XX. X. XXXX po 500 eur mesačne, z toho bežné výživné 300 eur mesačne a na tvorbu úspor 200 eur mesačne; na výživu maloletého P. F., nar. XX. X. XXXX po 450 eur mesačne, z toho na bežné výživné 250 eur a na tvorbu úspor 200 eur, počnúc od 27. 2. 2017. Súd návrh matky na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti zamietol. Súd návrh otca na zníženie výživného zamietol.

4. Proti rozsudku sa otec maloletých detí odvolal. Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 28. 8. 2018 rozsudok Okresného súdu zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odvolací súd uviedol, že sa stotožnil s čiastkovým záverom súdu prvej inštancie, že došlo k takej podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného (odsek 11 odôvodnenia uznesenia). Podľa názoru odvolacieho súdu mal súd zistiť a akom režime účtovníctva otec účtuje daňové príjmy a výdavky a vyzvať ho na predloženie konkrétnych účtovných dokladov. Zároveň mal otca poučiť, že splnenie povinnosti vypláva z ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine a aký následok má nesplnenie tejto povinnosti (odsek 21 odôvodnenia uznesenia). Okresný súd následne postupoval podľa pokynov krajského súdu (odsek 24 odôvodnenia uznesenia). Súd vyzval otca, aby oznámil súdu v akom systéme účtovníctva účtuje daňové príjmy a výdavky a vyzval ho na predloženie konkrétnych účtovných dokladov

(peňažné denníky za roky 2016 a 2017, kópiu kompletného daňového priznania za rok 2017). Otec oznámil, že daňové príjmy a výdavky účtuje podľa § 6 ods. 11 zákona o dani z príjmu.

5. Súd vykonal pojednávanie 6. 2. 2019 v neprítomnosti otca a jeho zástupkyne, ktorí boli riadne predvolaní. Neúčast' na pojednávaní ospravedlnili ale o odročenie nežiadali. Výslovne uviedli, že súhlasia s pojednávaním v neprítomnosti otca a jeho zástupkyne. Otec uviedol, že od 02/2018 - 06/2018 uhradil výživné 1.000 eur na každé dieťa. Na účty detí uhradil sumu 1.500 eur. Navrhol započítať zaplatené výživné na zameškané výživné. Poukázal na to, že od 1. 1. 2019 sa mu zvýšili odvodové povinnosti do Sociálnej poisťovne 158,11 eur, do zdravotnej poisťovne 66,78 eur. Došlo k zvýšeniu mzdy jeho zdravotnej sestry na 700 eur. Poukázal na neprávoplatný rozsudok o rozvoze manželstva s matkou detí.

6. Matka maloletých detí vypovedala, že je nezamestnaná. Od roku 2014 opatruje najstaršieho syna. Dostáva opatrovateľský príspevok. Poberá rodinné prídavky na tri deti a príplatok k prídavku na dieťa (okolo 11,02 eur). Dostáva manželské výživné 100 eur a výživné na dve mladšie deti 450 eur (250 na jedno a 200 na druhé). K najstaršiemu synovi z prvého manželstva si jeho otec neplní vyživovaciu povinnosť, hoci bola súdom určená. Nedostáva na neho ani náhradné výživné. Býva s deťmi v byte v podnájme. Mesačne platí za bývanie v byte paušálne nájom 350 eur, kde sú zarátané aj energie. V júni dopláca nedoplatky. Opatrovateľského príspevku sa nepatrne zvýšil z 297,42 eur na 299,15 eur (2018). Celkové mesačné náklady na telefóny a internet má 59,70 eur. Telefón používam ona, X. Y. N.. P. využíva do školy iba internet. Na seba má iba bežné výdavky. Najstarší syn z prvého manželstva má individuálny študijný plán. Vyučuje ho doma. Do školy chodí na konzultácie a skúšky. Je žiakom 7. ročníka základnej školy Y. F. Q. D. P.. Syn má diagnostikovanú praktickú slepotu, má narušenú rovnováhu, nedokáže sa pohybovať bez opory. Nedokáže hýbať pravou rukou. Nedokáže čítať a samostatne sa učiť. Ona mu číta celé učivo. Diagnóza doposiaľ nie je úplne uzavretá. Mieru funkčnej poruchy má vyše 80 %. Mentálny postih nemá. Momentálne neužíva žiadne lieky. So synom po presťahovaní navštívila neurológa jedenkrát, očnému lekárovi a ortopéda. Celý minulý rok chodila so synom ku psychológovi do Prešova v intervaloch jedenkrát za dva mesiace. Do Liptovského Mikuláša sa presťahovala v júli 2015 a v byte býva od novembra 2015. Dcéra N. navštevuje 4. ročník Základnej školy Y. F. Q. D. P. (2016/2017). Za predošlý rok jej škola vystavila potvrdenie, podľa ktorého boli celkové ročné náklady 173,41 eur, čo vychádza 14,45 eur na mesiac. Toto zahŕňalo školu v prírode, príspevok do triedneho fondu, školské výlety, učebnice, ktoré zakupujú rodičia, príspevok do ZRPŠ a podobne. N. po preventívnej prehliadke bolo zistené zhoršenie zraku a má odporúčanie na vyšetrenie u očnému lekárovi. Okuliare nosila v minulosti, ale potom sa jej zrak zlepšil a rok ich nemusela nosiť. U N. bola zistená alergia, v poslednom roku nemala žiadne problémy. Ja jej kupujem vitamíny a probiotiká. N. chodí v škole na krúžok šikovných rúk. Rada by plávala. Ona má problém s kĺbom, má vyklenutú panvu a potrebovala by rehabilitačné plávanie. V Liptovskom Mikuláši existuje takéto plávanie trikrát týždenne, kde je ročný poplatok 200 eur. Bavila ju cudzie jazyky (angličtinu a francúzštinu ju učila doma). N. má telefón a internet. Celkové náklady sú 10 eur mesačne. U N. je nákladnejšie oblečenie, na svoj vek je vysoká (150 cm a veľkosť nohy 37). Kupuje jej dámske topánky. N. mala zvýšené výdavky na školu v prírode (pred mesiacom 2016/2017) 70 eur. Do školy v prírode potrebovala vybaviť športovým oblečením (nohavice 40 eur, bunda, turistické topánky 50 eur, termo bielizeň). Dcéra absolvovala Prvé sväté prijímanie s náklady 32 eur (DVD, výzdoba a podobne). Za oblečenie, topánky a úpravu zaplatila 70 eur. V lete 2015 jej kúpila bicykel za 250 eur. Dcéra sa stravuje v škole (stravné približne 25 eur na mesiac). Ako rodina sa vo voľnom čase venujú turistike. Celkové náklady ročne na obuv, oblečenie, športové vybavenie na N. vychádzajú priemerne 60 eur na mesiac. Po prepočítaní mesačné náklady, ktoré zahŕňajú výlety, letné rekreácie, galérie, múzeá, knihy to na N. vyšlo priemerne 20 eur na mesiac. Dcéra N. navštevuje 5. ročník základnej školy (2017/2018). Obedy má v škole a stravné je 1,19 eur na jeden školský obed. V tomto školskom roku sa zúčastnila matematickej olympiády, recitačných a literárnych súťaží. Chodí iba na krúžok šikovných gazdinky. Doma ju doučuje anglický a francúzsky jazyk ona, lebo to vyštudovala. Bolo jej psychologičkou odporúčané, aby chodila na maľovanie, ale toto jej finančné dôvody neumožňujú. Staršie potvrdenia predkladala z toho dôvodu, že ide o trvalé zdravotné problémy (alergiu na roztoče, na nohe má ekzém, skoliózu v hrudnej časti chrbtice, posunutú panvu). V septembri a októbri mala také náklady, že prakticky jej nemala z čoho kúpiť okuliare. N. má predpísané antihistaminiká a kortikoidné spreje do nosa. Opakovane sa jej vracajú afty, preto užíva voľno predajné lieky (vitamíny B12 a zinok). Predpísané lieky kupuje polročne a presnú výšku doplatkov uviesť nevie. So N. navštevuje imunológa - alergiológa asi raz za polroka, ortopéda raz ročne a očnému polročne. Na vyšetrenia s dcérou dochádza vlakom. Z pochopiteľných dôvodov nechce, aby otec vedel, ku ktorému lekárovi chodí. Cesta vlakom tam a späť ma stojí okolo 10 eur, keďže N. cestovné neplatí. Ortopéda má v Humennom. P. navštevuje materskú školu (2016/2018). Od septembra (2017/2018) začne chodiť

do prvého ročníka Základnej školy Y. F. Q. D. P.. Školné sa za P. neplatí, lebo je predškolač. Chcel by hrať tenis. Zvažovala pre neho rekreačno-rehabilitačné plávanie za tých 200 eur ročne. S P. bola do jeho 6 rokov na predĺženej rodičovskej dovolenke. Mal diagnostikovanú poruchu imunity, alergiu na roztoče a plesne a intoleranciu na laktózu. Na poslednej preventívnej prehliadke bolo zistené, že dobre nevidí do diaľky a preto má odporúčanie na vyšetrenie k očnému lekárovi. Jednu nohu má plochú, preto navštevuje ortopéda. P. kupuje D vitamín, probiotiká, bezlaktózové mliečne výrobky. Vzhľadom na jeho alergiu potrebuje prevažne antihistaminiká, kortikoidný sprej do nosa a elimináciu roztočov v byte, čo predstavuje najväčšie náklady, lebo často musím prať. Potrebuje špeciálny vysávač s hepafiltrom, ktorý sa jej práve pokazil. Zvýšené náklady sú na starostlivosť o ekzematickú pokožku, ktorú potrebuje premasťovať. Znáša dobre len bavlnu. Náklady na lieky a masti pre P. vrátane sprejov proti roztočom, ktoré používa v byte sú 40 až 45 eur mesačne. P. bol na diagnostike v pedagogickej poradni, kde bolo zistené, že má vedomosti na úrovni žiaka druhej triedy. Ponúkli mu špeciálny individuálny študijný plán priamo u neho na škole v rámci integrácie. Často mu kupuje encyklopedické knižky a pracovné zošity. V súvislosti s nástupom do prvej triedy bude mať zvýšené výdavky na nákup školskej tašky a školských pomôcok, najmä výtvarnej výchovy a telesnej výchovy. Pri zápise do školy zaplatila 17 eur za zošity. Náklady na stravu budú porovnateľné so N.. P. navštevuje prvý ročník základnej školy (2017/2018). Náklady pri nástupe do školy boli nad 200 eur (školskú tašku objednávala na adresu charitatívneho združenia, aby neprezradila svoju adresu, na ktorej býva). P. je nadpriemerne nadané dieťa (absolvuje niektoré vyučovacie hodiny so staršími deťmi) a z toho dôvodu mu musela kupovať doplnkovú literatúru (zdokladovala iba čítanie s porozumením). Stravné v škole je za obedy 1,19 eur za obed. Poplatok do družiny je 9 eur na dva mesiace. V rámci školy navštevuje biblický krúžok. P. navštevuje imunológa - alergiológa štvrtročne), oftalmológa (polročne) a kožnú lekárku (podľa potreby dvakrát až päťkrát ročne). P. užíva predpísané lieky a to antihistaminiká a kortikoidné spreje. Okrem toho mu kupujem probiotiká. Má najťažšiu formu alergie na roztoče a plesne, preto mu kupovala posteľ. P. užíva lieky denne. Probiotiká, ktoré mu kupujem sú okolo 10 eur mesačne. Okrem toho užíva vitamíny na podporu imunity. Na plávanie deti neprihlásila, lebo jej to finančne nevychádza. Obidve deti by potrebovali okuliare a z tohto dôvodu ich nenosia. Cenu za okuliare v optike vyrátali po 100 eur na každé dieťa. Mala zvýšené náklady na antibiotiká (obidve deti boli od mája choré) a na nutridrinky pre N., lebo v období, keď trpí na afty, nie je schopná požívať normálnu potravu (za jún a začiatok júla 2017). Matka bola vypočutá aj na pojednávaní 6. 2. 2019. Uviedla, že otec na tvorbu úspor zaplatil 1.700 eur na každé dieťa. Dňa 12. 7. 2018 bola na jej účet pripísaná suma 1.000 eur ako zameškané výživné za obdobie od 16. 2. do 15. 7. 2018 a v ten istý deň boli na účty detí pripísané sumy 1.500 eur a 1.500 eur. 26. 7. 2018 bola na jej účet pripísaná suma 650 eur, z čoho 100 eur bolo manželské výživné a 550 eur bežné výživné na obidve deti. V ten istý deň otec detí uhradil na tvorbu úspor 200 eur pre P. a 200 eur pre N.. Otec detí do 12. 7. 2018 platil výživné vo výške 450 eur na obidve deti, teda tak ako bolo určené pred zvýšením Okresným súdom Liptovský Mikuláš. 12. 7. 2018 zaplatil spolu 4.000 eur ako zameškané bežné výživné 1.000 eur a na tvorbu úspor po 1.500 eur na každé z detí. Nasledujúci mesiac 26. 7. 2018 zaplatil zvýšené bežné výživné 550 eur a na tvorbu úspor poslal pre každé z detí po 200 eur. Otec detí následne potom platil bežné výživné 26. 9. 2018 vo výške 450 eur, 26. 10. 2018 vo výške 450 eur, 26. 11. 2018 vo výške 450 eur, 27. 12. 2018 vo výške 450 eur a 28. 1. 2018 vo výške 450 eur. Od posledného pojednávania bola N. diagnostikovaná antihistaminová intolerancia a celiakia na základe laboratórnych výsledkov z 20. 8. 2018. Súčasne jej bola potvrdená alergia na roztoče a zistená alergia na trávu. Bol jej diagnostikovaný zápal štítnej žľazy, disregulácia celulárnej imunity a skrížená potravinová alergia. Diéta dieťaťa vyžaduje nízkohistaminovú stravu, dodržiavanie pitného režimu, užívanie enzýmu, bezlepkové potraviny, dodržiavanie režimu alergika a prevenciu respiračných chorôb. Užíva Aeries, probiotiká a je potrebné upraviť domáce prostredie. Dcéra užíva sprej do nosa (hypotonický roztok). Bola jej nasadená imunomodulačná liečba. Bol jej diagnostikovaný rezistentný zlatý stafylokok, preto bola liečba bola doplnená o sprej do nosa s probiotikami. Problémy so zlatým stafylokokom nastali až po podaní správy 23. 11. 2018. Bola jej nasadená liečba broncho vaxonom a rinogermiinou na tri mesiace, ktoré náklady za lieky boli 16,18 eur. Okrem toho užíva bactoral (probiotiká) na ústnu sliznicu v cene 14,40 eur a opakovane od tejto doby sa podrobila antibiotickej liečbe. Užívala kvapky do nosa a orálne antibiotiká. Nemôže sa stravovať v školskej jedálni, preto je nútená pripravovať jej stravu každý deň. V súčasnosti prebiehajú vyšetrenia N., lebo trpí bolesťami kĺbov, zatiaľ výsledky vyšetrenia nie sú známe. N. je sledovaná v neurologickej ambulancii pre migrenózne bolesti hlavy a je plánované vyšetrenie magnetickou rezonanciou v celkovej anestéze. Na základe vyšetrení infektológa 4. 6. 2018 boli diagnostikované u P. alergia na roztoče a trávy, histaminová intolerancia, disregulácia celulárnej imunity. Vzhľadom na bolesti kĺbov bolo N. odporúčané ortopédom pravidelné plávanie, nezaťažovanie. N. užíva na bolesti hlavy lieky predpísané neurológom sandomigran. Pri histaminovej intolerancii N.

musí jesť iba čerstvé potraviny, ktoré jej pripravuje. Nemôže jesť všetky druhy ovocia a zeleniny a ani mäsa. Z mäsa môže len morčacie, teľacie a hovädzie. Nemôže bežnú múku a výrobky z nej. Iba náklady na stravu pre N. sú 8 eur denne, čo je 240 eur mesačne. P. má intoleranciu na laktózu a teraz zistenú antihistamínovú intoleranciu. P. potrebuje bezlaktózové mlieko, ktoré je drahšie ako bežné mlieko a má obdobné obmedzenia v rámci antihistamínovej intolerancie ako N.. V prípade potreby užíva enzým. 30 tabliet stojí 28 eur a je to približne na jeden mesiac. Priemerné náklady iba na stravu na P. sú 6 eur na deň, čo je mesačne okolo 180 eur. V dôsledku zníženej imunity detí je nútená im dokupovať vitamíny najmä D, zinok, C a podobne. Deti prudko rastú a N. má už v súčasnosti nohu veľkosti 39-40 a kupuje jej dámsku obuv. V apríli 2018 N. urobila úspešne skúšky na osemročné gymnázium, s čím boli spojené zvýšené výdavky, najmä s prípravou na prijímacie skúšky. V súčasnosti už študuje na gymnáziu, s čím boli spojené zvýšené výdavky. Jej sa zvýšil paušál na telefón a internet. Predtým to bolo do 69 eur, v súčasnosti 71,39 eur. Keďže otec jej neplatí zvýšené výživné tak sa jej zvyšuje kreditný debet. Nestíha hradiť všetky náklady. Zdá sa jej nespravodlivé, že deti sa nemôžu venovať záujmom, ktoré ich bavia tak ako ich spolužiaci. P. by mal záujem hrať tenis, čo si z finančných dôvodov nemôžeme dovoliť. N. zaobstarala nový písací stôl za 94 eur a aj počítač. Tento splácam v rámci paušálu na mobilný telefón a internet, ktorý som už uvádzala.

Otec zahŕňa do nákladov poplatky za telefón do ambulancie a on v ambulancii telefón nemá. Účtovníctvo mu robí jeho mama. Má vedomosť o tom, že otec kúpil auto. Má indície a bola upozornená, že si v roku 2018 zakúpil ďalšie motorové vozidlo, overené to nemá. Bola nútená odvolať sa voči rozsudku o rozvoде. Predovšetkým z finančných dôvodov, lebo tým stratí nárok na výživné manželky a už teraz mám dlh na kredite 1.000 eur.

7. Súd vypočul otca maloletých detí dožiadaným Okresným súdom Humenné. Dňa 13. 7. 2017 otec maloletých detí vypovedal, že s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasí. Žiadal o zníženie výživného na maloletú N. z 250 eur mesačne na 150 eur mesačne a na maloletého P. z 200 eur mesačne na 100 eur mesačne. Pracuje ako súkromný lekár v T. Y. Q. M.. Okresnému súdu Liptovský Mikuláš doručil daňové priznanie za rok 2016, z ktorého vyplýva výška jeho mesačného príjmu, ako aj z potvrdenia Sociálnej poisťovne v Humennom zo dňa 5. 6. 2017 o vymeriavacom základe pre platenie poistného od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016. Ku dňu 31. 5. 2017 prestal vykonávať činnosť pre občianske združenie ETP Slovensko a od 1. 1. 2017 nemá žiaden príjem od Medzinárodnej organizácie pre migráciu, pre ktorú pracoval šesť rokov. V auguste 2017 s touto organizáciou skončila jeho pracovná zmluva. Býva v trojizbovom byte ako nájomca u svojej matky, ktorá je vlastníčkou bytu. Mesačné náklady na bývanie sú okolo 130 eur. V byte býva sám. Okrem nákladov na bývanie uhrádza na domácnosť 300 eur mesačne (žehlenie, pranie, základné potreby, strava, lekárska starostlivosť - užíva lieky na vysoký tlak, ošatenie a hygienické potreby). Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k dcére D. F., nar. X. X. XXXX stanovenú rozsudkom Okresného súdu Michalovce. Dcéra študuje na vysokej škole v Brne a bol zaviazaný prispievať na jej výživu 34 eur mesačne. Toto výživné nepostačuje na úhradu jej potrieb a preto jej po celý rok 2016 posielal ešte 200 eur mesačne. Platí výživné pre X. F. (matku detí) vo výške 100 eur mesačne. Na rámec určeného výživného deťom neprispieva, nemá vedomosť kde sa v súčasnosti nachádzajú, lebo ich matka zatajuje. Matka mu neumožňuje žiadny kontakt s deťmi. Záujem o deti prejavil aj tým, že podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadom úpravy styku, ale súd jeho návrh zamietol. Nemá možnosť kontaktovať a starať sa o deti. Nie je vlastníkom žiadnych nehnuteľností. Vlastní unimobunku na Domaši bez pozemku. Na podnikateľské účely používa osobné motorové vozidlo zn. Audi Q5 rok výroby 2013, evidenčné číslo M.. Úvery ani pôžičky nespláca. Matkin príjem je nadštandardný. Poberá opatrovateľský príspevok 270 eur, rodinné prídavky 103 eur, výživné spolu 450 eur, manželské výživné 100 eur a výživné na syna X. 200 eur, čo je 1.123 eur mesačne. Jeho čistý priemerný mesačný príjem sa od 1. 1. 2017 výrazne znížil a potreby maloletých detí sa podstatným spôsobom nezmenili. Vyživovaciu povinnosť k deťom má aj matka, preto navrhuje znížiť výživné v zmysle návrhu zo dňa 26. 6. 2017. Matka žiadnymi listinnými dôkazmi zmenu pomerov na strane maloletých detí nepreukázala. Matka uvádzala, že absolvuje exotické dovolenky, nešlo o dovolenky ale o pracovné cesty v súvislosti s činnosťou pre medzinárodnú organizáciu pre migrantov, ktorá mu cesty financovala.

8. Okrem výsluchu účastníkov súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín v spise z čísla listov, ďalej iba čl. 1-257, najmä lustráciami v registri obyvateľov účastníkov konania čl. 15-18, lustráciou v Sociálnej poisťovni otca čl. 21-22, lustráciou v Sociálnej poisťovni matky čl. 23, lustráciou v registri obyvateľov účastníkov konania čl. 25-26, potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš s prílohami čl. 38-40, správou Ministerstva vnútra SR, sekcie vnútornej správy čl. 41, potvrdením Daňového úradu Prešov, pobočka Humenné čl. 43, potvrdenie Základnej školy Y.S.

F. D. P. č. 55-57, písomné vyhotovenie vyčíslenia nákladov na maloleté deti matkou čl. 58-60, listom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš matke čl. 61, potvrdenie Základnej školy Y. F. D. P. čl. 62, správa Okresného riaditeľstva PZ v Humennom, Okresného dopravného inšpektorátu čl. 74, správa Daňového úradu Prešov, pobočka Humenné čl. 75-98, písomným vyjadrením otca z 26. 6. 2017 doručeného súdu 29. 6. 2017 čl. 99-102, potvrdením Sociálnej poisťovne Humenné čl. 103, výtlačkom zmluvy medzi otcom a organizáciou IOM čl. 104-106, potvrdenie Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) - Úradom v Slovenskej republike z 3. 4. 2017 čl. 107, fotokópia dohody o ukončení zmluvy medzi otcom detí a ETP Slovensko - Centrum pre udržateľný rozvoj Košice čl. 108, výtlačky platobných dokladov SIPO predložené otcom čl. 109, zápisnica o výsluchu otca maloletých detí dožiadaným Okresným súdom Humenné čl. 121, potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš o poberaní peňažného príspevku za opatrovanie matke za rok 2017 čl. 138, pokladničné doklady o úhrade nákladov za telefón a internet matkou čl. 139, hotovostný doklad a potvrdenie o zaplatení poplatku 350 eur matkou čl. 140, fotokópia oznámenia o pokračovaní výplaty rodičovského príspevku zo dňa 21. 10. 2013 čl. 141, výpisy zo zdravotnej dokumentácie maloletých detí čl. 142 - 144, stanovisko UNION poisťovne a.s. z 27. 2. 2012 čl. 145, vyjadrením klinickej imunologičky a alergologičky MUDr. Y.A. O. čl. 146-147, poukaz na okuliare a optickú pomôcku čl. 148, výpis zo zdravotnej dokumentácie maloletých detí čl. 149-151, pokladničné doklady z lekární na nákup liekov čl. 153-158, správy Základnej školy Y. F. čl. 159-161, potvrdenia školy o nákladoch na štúdium čl. 162, pokladničné doklady o nákupe tovaru čl. 163-166, správa Základnej školy Y. F. čl. 167, fotokópia rozhodnutia o prijatí maloletého P. F. na štúdium do základnej školy 168, potvrdenie školy o nákladoch na žiaka prvej triedy Základnej školy Y. F. čl. 169, faktúra - daňový doklad o zaplatení školskej tašky čl. 170, pokladničné doklady o nástupe doplnkovej literatúry pre maloletého P. čl. 171, príjmový pokladničný doklad o zaplatení čipu do školskej jedálne čl. 172, príjmový pokladničný doklad o zaplatení družiny maloletého P. F. čl. 173, pokladničný doklad o nákupe obuvi s ortopedickou stielkou čl. 174, výtlačok faktúry o zaplatení postele čl. 175-176, pokladničné doklady o nákupe oblečenia čl. 177, správa Daňového úradu Humenné čl. 178, fotokópia zmluvy o predaji motorového vozidla čl. 179-181, výpisy z listu vlastníctva čl. 182-185, výtlačky z internetu zo stránok sociálnych sietí otca čl. 186-196, písomné vyjadrenie otca z 22. 11. 2017 doručené súdu 24. 11. 2017 čl. 207-209 s prílohami čl. 210-232, najmä výpisy z účtu vo fotokópiách, dodatok k zmluve o nájme nebytových priestorov, konečné vyúčtovanie nákladov spojených s užívaním a správou nebytového priestoru, havarijné poistenie motorového vozidla čl. 225-226, prehľad nákladov na ambulanciu čl. 230, písomné vyjadrenie matky z 5. 12. 2017 čl. 236-241, (listinami po podaní odvolania) lustráciou v Sociálnej poisťovni otca čl. 331-332, lustrácia v Sociálnej poisťovni matky čl. 333, správou Sociálnej poisťovne, Ústredie Bratislava čl. 342, správou Daňového úradu Prešov - Humenné čl. 346 s prílohami čl. 347-352, výtlačkom peňažných denníkov otca za roky 2016-2017 čl. 345-352, fotokópiou daňového priznania za rok 2017 čl. 353-360, oznámením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš čl. 363, ktorého prílohou je rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 10P/262/2012 čl. 364-374, kópiou zápisnice z pojednávania z 8. 1. 2019 na Okresnom súde Humenné čl. 375-380, vyjadrenie otca z 31. 1. 2019 čl. 389-390, výpismi z účtu čl. 391-393, oznámením Sociálnej poisťovne o zmene vymeňavacieho základu z 15. 1. 2019 čl. 393a-394, oznámením o výsledku ročného zúčtovania poistného čl. 395-396, fotokópiou Dodatku k Pracovnej zmluve čl. 397, kópiou rozsudku o rozvođe manželstva rodičov maloletých detí čl. 398-403; oboznámením sa s obsahom pripojených spisov sp. zn. 9P/44/2017 Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1P/113/2016 Okresného súdu Liptovský Mikuláš, ku ktorému je pripojený spis Okresného súdu Humenné sp. zn. 10P/46/2013.

9. § 62 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej iba ZR)

(1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

(4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

(5) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

§ 63 ZR

(1) Rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu

sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

(2) U rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

(3) Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

§ 75 ZR

(1) Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

(2) Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

§ 76 ZR

(1) Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

§ 78 ZR

(1) Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

(2) Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

(3) Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti s prihladením na všetko, čo počas konania vyšlo najavo súd zistil nasledovné. Predmetom konania je konanie o návrhu matky na zvýšenie výživného a o návrhu otca na zníženie výživného. Konanie vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/113/2016, ktoré sa začalo na návrh otca, ktorého predmetom bolo zníženie výživného na návrh otca sa skončilo zastavením konania uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 16. 2. 2017 sp. zn. 1P/113/2016 pre späťvzatie návrhu. Naposledy rozhodoval o výživnom Okresný súd Humenné rozsudkom zo dňa 9. 7. 2013 sp. zn. 10P/46/2013-45. Týmto rozsudkom súd zmenil rozsudok Okresného súdu Humenné č. 19P/240/2011 zo dňa 27. 1. 2013 v časti výšky výživného tak, že od 1. 6. 2013 zvýšil výživné na maloletú N. F. na 250 eur mesačne a na maloletého P. F. na 200 eur mesačne. V odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku bol uvedený iba predmet konania a zákonné ustanovenia, ktoré súd použil, lebo účastníci konania sa vzdali práva podať odvolanie. V tom čase matka maloletých detí poberala rodičovský príspevok 194,70 eur mesačne, platila náklady na bývanie (nájomné a inkaso) vo výške 380 eur mesačne. Už v tom čase mal maloletý P. zdravotné problémy a bol odkázaný na bezlaktózové mlieko. Maloletý P. mal začať navštevovať materskú školu. Maloletá N. v tom čase navštevovala materskú školu s tým, že od 1. septembra mala nastúpiť do základnej školy. Matka detí bola poberateľkou rodičovského príspevku a rodinných prídavkov. Matka s deťmi žila v podnájme. Matka splácala úver, ktorý použila na zabezpečenie bežných životných potrieb. Otec detí platil matke detí manželské výživné 100 eur a výživné na dve deti 200 eur a 150 eur. Na najstaršie z detí matky (X. X., nar. XX. X. XXXX) mala určené výživné 150 eur mesačne, ale otec tohto dieťaťa si vyživovaciu povinnosť neplnil (ide o cudzieho štátneho príslušníka). Otec maloletých detí vtedy vypovedal, že si kúpil osobné motorové vozidlo Audi Q5 za sumu 61.000 eur s tým, že mesačné splátky sú 584 eur, ktoré potrebuje na návštevy pacientov päťkrát až päťnásťkrát mesačne. Zmluvu na práce v utečeneckom tábore má uzavretú od 1. 5. 2011 a platby za tieto služby sú mu posielané na účet a sú súčasťou daňového priznania. Mal vyživovaciu povinnosť k dcére D.i nar. 2. 7. 1993, ktorá bola študentkou vysokej školy, na ktorú bolo súdom určené výživné 34 eur mesačne. Teda v čase posledného rozhodnutia bola maloletá N. predškolačka pred nástupom do prvého ročníka základnej školy. Maloletý P. bol predškolač

a nenavštevoval predškolské zariadenie. Osobnú starostlivosť o neho v plnej miere vykonávala matka. V tom čase bola matka maloletých detí na rodičovskej dovolenke a poberala rodinné prídavky na všetky tri deti N. a P. F. a X. X. úhrnne 69,30 eur mesačne, t. j. na jedno dieťa 23,10 eur, rodičovský príspevok vo výške 199,60 eur mesačne. Podľa daňového priznania otca za rok 2012 (podaného v roku 2013) bol základ jeho dane z príjmu fyzických osôb 2.293,55 eur (potvrdenie o podaní daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby 2012 Daňového úradu Prešov - pobočka Humenné čl. 32). Podľa daňového priznania dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2012 boli príjmy otca detí 65.980 eur, výdavky 60.041,70 eur, teda základ dane bol 5.938,29 eur.

11. Pri rozhodovaní o zmene výživného (zvýšenie, zníženie) sa preukazuje podstatná zmena pomerov na strane maloletých detí alebo rodičov maloletých detí (odôvodňujúcich zmenu rozhodnutia o výške výživného). Maloleté dieťa má zo zákona právo na výživu, z ktorého vyplýva rodičom dieťaťa povinnosť plniť si vyživovaciu povinnosť. V rámci starostlivosti má dieťa právo na zabezpečenie materiálnych a nemateriálnych podmienok tak, aby sa dieťa mohlo rozvíjať v rámci svojich možností a schopností. Zabezpečenie materiálnych podmienok sa realizuje plnením vyživovacej povinnosti, ktorá je závislá od veku dieťaťa, zdravotnej starostlivosti a okolností podstatných pre takéto rozhodnutie. Výživné má zabezpečiť všestranný rozvoj dieťaťa po fyzickej, duševnej a sociálnej stránke. Výživné neuspokojuje len základné potreby detí, ale aj ostatné potreby dôležité pre všestranný rozvoj dieťaťa, najmä vzdelávanie (príprava na budúce povolanie), šport, kultúra a zábava. Súd prihliada na vek dieťaťa, jeho fyzickú a duševnú vyspelosť, zdravotný stav, možnosti a schopnosti a spôsob prípravy na budúce povolanie. Súd vždy prihliada, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Osobná starostlivosť sa kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy (uznesenie Ústavného súdu SR z 10. 11. 2011, sp. zn. IV.ÚS 489/2011). Životná úroveň detí je závislá od životnej úrovne rodičov (zásada úmernosti životnej úrovne detí k životnej úrovni ich rodičov). Rovnaká životná úroveň predstavuje ak sú potreby rodiča a potreby dieťaťa dostupné rovnakou mierou, pričom sa všeobecne predpokladá, že potreby dospelého človeka sú nákladnejšie ako potreby dieťaťa a sú odlišné. Nejde však o jednoduché resp. iba matematické vyjadrenie. Výživné na deti má prednosť pred inými výdavkami rodičov, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Životná úroveň rodiča je podmienená jeho príjmom a jeho výdavkami na zabezpečenie životných potrieb povinného rodiča. Rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa môže byť rôzny a je závislý od veku, zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, výberu prípravy na budúce zamestnanie. Odôvodnené potreby dieťaťa sú ovplyvnené schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú dôvodné len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti väčšie odôvodnené sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pri skúmaní odôvodnených potrieb dieťaťa sa vychádza z toho, že odôvodnené potreby detí v rovnakom veku na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú zvýšené v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa, finančne náročnej záujmovej činnosti alebo štúdia, ktoré v skutočnosti je potrebné považovať za všeobecne známe a nie je potrebné ich dokazovať. Dokazovať je potrebné iba špeciálne zvýšené potreby detí vybočujúce z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky. Súd zohľadňuje obvyklú periodicitu príjmov osôb ako aj pravidelnosť výdavkov čo súvisí so spotrebným charakterom výživného. Výdavky majú charakter pravidelný a nepravidelný a priemerujú sa. Všetky výdavky nie je možné preukázať, lebo vznikajú aj v budúcnosti. Najmä bežné a nevyhnutné výdavky nemusia byť exaktne preukázané ak ide o skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti. V prípade bežných výdavkov na stravu, obliekanie, obuv, hygienické potreby, školské potreby sú takéto skutočnosti súdu známe z jeho činnosti a považujú sa za všeobecne známe. Pri zohľadňovaní osobnej starostlivosti ako formy rovnocenne postavenej vyživovacej povinnosti sa prihliada na to, že s pribúdajúcim vekom podiel osobnej starostlivosti klesá, čo znamená, že iba dieťa v útlom veku je úplne odkázané na osobnú starostlivosť rodiča. Pri deťoch (pokiaľ netrpia závažným ochorením obmedzujúcim ich sebestačnosť) so stúpajúcim vekom podiel osobnej starostlivosti klesá. Čo sa týka tvorby úspor, zákon umožňuje určiť nadštandardnú výšku výživného, ktorá v budúcnosti zaistí zvýšené potreby dieťaťa (najmä s jeho vzdelávaním, ale aj ostatné ako bývanie, zdravotnú starostlivosť). Úspory predstavujú istotu pre prípad zhoršenej finančnej situácie povinného rodiča (uznesenie Ústavného súdu SR z 15. 3. 2016 sp. zn. III.ÚS 154/2016). Zmyslom bežného výživného je pokrytie aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa. Preto súd určuje bežné výživné v takej výške, ktoré zodpovedá preukázateľne mesačným výdavkom potrebným na uspokojenie potrieb dieťaťa bez toho, aby po ich uhradení vznikali finančné rezervy. Bežné výživné nemá slúžiť na vytváranie peňažnej úspory určenej na budúce neexistujúce výdavky detí, ale na jeho súčasnú spotrebu. Výživné na tvorbu úspor sa poskytuje nad rámec aktuálnych

mesačných potrieb dieťaťa (spravidla za účelom zabezpečenia nákladov na budúce bývanie, štúdium, či zdravotnú starostlivosť alebo osobitné výdavky presahujúce bežnú spotrebu dieťaťa). Pri rozhodovaní o výživnom a to bežnom ako aj na tvorbu úspor súd vychádza z majetkových pomerov, ktoré sú skutočne dané a nie iba predpokladateľne dosiahnuteľné. Iba z daňového priznania nie je možné zistiť konkrétne príjmy a vynaložené výdavky a posúdiť ich z hľadiska, či išlo o výdavky na dosiahnutie zabezpečenia a udržanie príjmu podnikateľského subjektu. Súd je oprávnený preskúmať opodstatnenosť výdavkov povinného rodiča v súvislosti s jeho podnikateľskou činnosťou, lebo údaje v daňových dokladoch nie sú pre jeho rozhodnutie z tohto hľadiska záväzné. Ak súd dospeje k záveru, že určité výdavky nie sú nevyhnutné, respektíve nie vo vynaloženom rozsahu, pri určovaní výšky výživného bude vychádzať z potenciálneho príjmu, ako keby k realizácii uvedených výdavkov nedošlo. Povinný rodič má edičnú povinnosť. Pokiaľ ide o povinnosť preukázať príjmy iné než zo závislej činnosti je potrebné predložiť súdu relevantné dôkazy, z ktorých možno vyvodíť výšku príjmu. Súd vychádza zo zákona o účtovníctve (Z. č. 431/2002 Z. z.), na základe ktorého majú podnikatelia povinnosť účtovať majetok, záväzky, náklady, výnosy, výdavky a príjmy v účtovných knihách a zobrazovať ich v účtovných závierkach, viesť peňažné denníky, ktoré obsahujú údaje o stave peňažných prostriedkov v hotovosti, na účtoch v bankách, v účtovnom období, v knihe pohľadávok (údaje o dlžníkoch, pohľadávkach, poskytnutých úveroch), v knihe záväzkov, údaje o veriteľoch, výške záväzkov, v peňažnom vyjadrení, prijatých preddavkov a úveroch), pomocné knihy, účtovná závierka. Pri zisťovaní príjmov povinného rodiča súd vychádza z daňového priznania a z peňažného denníka (ostatných dokladov z účtovníctva) a prihliada sa na celkové majetkové pomery. Súd sa zaoberá charakterom nákladov zvlášť vo vzťahu k strate. Je všeobecne známe, že podnikatelia sa v rámci daňového priznania majú možnosť, čo najviac minimalizovať svoj zisk, aby bola vymeraná čo najnižšia daň. Dôkazné bremeno v súvislosti s preukazovaním celkových majetkových pomerov (sprístupnenie chránených údajov) je na povinnom rodičovi, ktorý má príjmy iné než zo závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu. Povinný rodič ako pasívne legitimovaný má edičnú povinnosť (predložiť podklady potrebné pre zhodnotenie majetkových pomerov) a povinnosť sprístupniť údaje inak chránené povinnosťou mlčanlivosti podľa osobitného predpisu (Z. č. 563/2009 Z.z.).

12. Súd v predchádzajúcom rozhodnutí, ktoré bolo zrušené odvolacím súdom preskúmal daňové priznanie za rok 2016 so zoznamom výdavkov tvrdených otcom ako nákladov samostatne zárobkovo činnnej osoby (čl. 207 a nasl.). Otec uvádzal pravidelné mesačné výdavky: nájom nebytových priestorov ambulancie 173,62 eur mesačne, odvody do Sociálnej poisťovne za otca 152 eur mesačne, odvody do zdravotnej poisťovne za otca 50,40 eur mesačne, čistá mzda vyplácaná zdravotnej sestre v ambulancii 479 eur mesačne, odvody do Sociálnej poisťovne za zdravotnú sestru 173 eur mesačne, odvody do zdravotnej poisťovne za zdravotnú sestru 61,34 eur mesačne, platba za mobilný telefón 47 eur mesačne, bankové poplatky za služby 11 eur mesačne, poplatok za internet 19,99 eur mesačne, poplatok za telefón v ambulancii 28,37 eur mesačne, leasingová splátka za motorové vozidlo (zn. Audi Q5) 584,77 eur mesačne, povinné zákonné poistenie na motorové vozidlo 180 eur ročne, t. j. 15 eur mesačne, havarijné poistenie za motorové vozidlo 677,65 eur ročne, t. j. 56,47 eur mesačne, daň z motorových vozidiel za vyššie uvedené motorové vozidlo 158,13 eur ročne, t. j. 13,17 eur mesačne, poplatok za jazykový kurz 90 eur mesačne, servisný poplatok za softvér 214,80 eur ročne, t. j. 17,80 eur mesačne, t. j. mesačne 1.972,62 eur, čo celkom spolu predstavuje ročne 23.671,4 eur (čl. 207-208). Otec dieťaťa uviedol okrem týchto pravidelných mesačných výdavkov ďalšie náklady na prevádzku ambulancie ako náklady samostatne zárobkovo činnnej osoby (čl. 230), najmä náklady na pohonné hmoty 650 eur mesačne, daň za semináre 141 eur ročne, t. j. 11,74 eur mesačne, servis služobného motorového vozidla 75 eur mesačne, kancelárske potreby 80 eur mesačne, hygienické potreby 35 eur mesačne, čistiace prostriedky 45 eur mesačne, pranie bielizne do ambulancie 85 eur mesačne, náklady na lieky v ambulancii 80 eur mesačne, náklady na vedenie účtovníctva 240 eur mesačne, náklady na nákup odbornej literatúry 30 eur mesačne, poplatky za odborné semináre a školenia 35 eur mesačne, zdravotné odevy pre sestru 50 eur mesačne, servis počítačov 50 eur mesačne, servis software 220 eur ročne, t. j. 18,33 eur mesačne, servis zdravotnej techniky 50 eur mesačne, nákup zdravotnej techniky 1.200 eur ročne, t. j. 100 eur mesačne, obnova nábytku a potrieb do ambulancie 2.450 eur ročne, t. j. 204 eur mesačne, poplatky do lekárskej komory 180 eur ročne, t. j. 15 eur mesačne, poplatky do asociácie súkromných lekárov 180 eur ročne, t. j. 15 eur mesačne, ostatné nepredvídateľné výdavky na ambulanciu 150 eur mesačne, technické veci do ambulancie žiarovky, žiariče, batérie a podobne 70 eur mesačne, t. j. mesačne 2.089,07 eur, čo celkom spolu predstavuje ročne 25.068,84 eur. Ale ani súčet týchto dvoch súm 23.671,4 eur a 25.068,84 eur t. j. 48.740,28 eur nedosahuje deklarované náklady uvedené v daňovom priznaní otca za rok 2016 vo výške 76.732,78 eur; rozdiel je až 27.992,50 eur. Otec vtedy na výzvu súdu nepredložil účtovné podklady a tým znemožnil súdu preskúmať jeho skutočné majetkové pomery sprístupnením údajov chránených

podľa osobitného predpisu. Umožnil tak prvostupňovému súdu použiť podľa jeho názoru obligatórny postup vychádzať z fikcie dvadsaťnásobku životného minima. Keďže súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, doplnil dokazovanie podľa pokynov odvolacieho súdu (odsek 4. odôvodnenia rozsudku).

13. Bežné výživné v sebe zahŕňa náklady na základné životné potreby ako aj ostatné potreby dieťaťa. U detí vo veku účastníkov ide predovšetkým o stravu, oblečenie, obuv, náklady na vzdelávanie spojené so školskou dochádzkou, záujmovú činnosť a zdravotnú starostlivosť. Na strane detí došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich zvýšenie výživného. Z tejto skutočnosti vyplývajú vyššie nároky na stravu (množstvo), na ošatenie, obuv (veľkosť a sezónnosť), hygienu, kultúrne, spoločenské a športové nároky detí. Čo sa týka potrieb maloletých detí súd vychádzal z toho, že od predchádzajúceho rozhodnutia uplynula značná doba (od 9. júla 2013 do 28. 2. 2018). Zdravotný stav maloletých detí sa nezmenil k lepšiemu, obe maloleté deti sú alergici (na prach a roztoče). Maloletý P. trpí ekzémami, intoleranciou na laktózu a má ploché nohy. Maloletá N. trpí na opakované afty v ústach, ekzémy a skoliózu. Pribudli ďalšie zdravotné obmedzenia (antihistamínová intolerancia, u N. celiakia, bolesti hlavy a ďalšie ako uvádzala matka vo svojej výpovedi). Najmä potravinové obmedzenia a alergie zvyšujú náklady detí a rozsah starostlivosti poskytovanej matkou, ktorá im pripravuje čerstvé jedlo, s vynechaním potravín obsahujúcich lepok, laktózu a iné alergizujúce potraviny. Obe maloleté deti potrebujú dioptrické okuliare. V čase posledného rozhodovania bol maloletý v starostlivosti matky na rodičovskej dovolenke a maloletá prvý ročník základnej školy. Maloletá navštevovala v školskom roku 2017/2018 5. ročník základnej školy (druhý stupeň) a maloletý prvý ročník základnej školy. Medzitým od septembra 2018 začala maloletá Zuzana študovať na osemročnom gymnáziu a maloletý P. postúpil do 2. ročníka základnej školy. Matka poskytuje deťom predovšetkým osobnú starostlivosť. Matka má vyživovaciu povinnosť celkom k trom maloletým deťom X. X., nar. XX. X. XXXX, N. Y. P.. Otec maloletého dieťaťa X. X. si vyživovaciu povinnosť neplní. Matka je poberateľkou peňažného príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (X. X. čl. 61) vo výške 299,15 eur mesačne (2017), v súčasnosti 469,36 eur mesačne (zo správy kolízneho opatrovníka). V čase posledného rozhodovania bol jej príjmom rodičovský príspevok vo výške 199,60 eur (2013). Matka je poberateľkou rodinných prídavkov, ktorých výška je určená zákonom v roku 2017 po 23,52 eur mesačne (23,52 x 3 deti = 70,56 eur); v roku 2018 po 23,68 eur (23,68 x 3 deti = 71,04 eur) a v roku 2019 po 24,34 eur (24,34 x 3 deti = 73,34 eur). V čase posledného rozhodovania súdu bola matka poberateľkou prídavkov na tri deti rodinných prídavkov v roku 2013 spolu vo výške 69,30 eur mesačne. Matka s maloletými deťmi žije v podnájme, za ktorý mesačne vrátane energií platí 350 eur (čl. 140). Z potvrdení základnej školy, ktorú navštevuje maloletá N., súd zistil, že v školskom roku 2016/2017 (čl. 55) boli náklady na školský rok 173,41 eur ročne, t. j. 17,34 eur mesačne, v školskom roku 2017/2018 (čl. 159) boli ročné náklady 56,40 eur, t. j. 5,64 eur mesačne. Na maloletého P. v školskom roku 2016/2017 v materskej škole 429 eur ročne, t. j. 42,90 eur mesačne. V školskom roku 2017/2018 (čl. 167) boli podľa potvrdenia školy ročné náklady maloletého 169,01 eur, t. j. 16,90 eur mesačne. Matka maloletému zakúpila školskú tašku za 55,90 eur a doplnkovú literatúru. Schopnosť a možnosť matky zvýšiť svoj príjem je obmedzená osobnou starostlivosťou o syna (X. X.), ku ktorému však otec detí N. a P. nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť. Matka deťom poskytuje osobnú starostlivosť. Matka vyhodnotila otca ako hrozbu pre deti a z toho dôvodu bráni v styku otca s deťmi (hoci otec detí bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/65/2010 zo dňa 16. 5. 2013 oslobodený spod obžaloby za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona). Otec uvádzal, že má záujem stretávať sa s deťmi a prispievať im aj nad rámec výživného, v čom mu je bránené zo strany matky. Nemá vedomosť o mieste bydliska matky a detí. Každú snahu otca o zistenie informácií o deťoch vyhodnocuje matka ako prenasledovanie. Otec opakovane uvádzal, že nechce výživným na svoje deti prispievať na výživu X. X., ktorý nie je jeho dieťaťom. Voči matke má manžel určenú vyživovaciu povinnosť 100 eur mesačne rozhodnutím súdu. Vymeriavací základ otca pre Sociálnu poisťovňu nie je relevantným podkladom pre určenie skutočného príjmu, respektíve životnej úrovne otca (458,59 eur mesačne) čl. 103. Zmluva otca s IOM (Medzinárodná organizácia pre migráciu) bola ukončená dohodou zmluvných strán k 31. 8. 2017 (čl. 104). Zmluva otca s ETP Slovensko - centrum pre udržateľný rozvoj bola ukončená dohodou zmluvných strán k 31. 5. 2017 (čl. 108). Tieto príjmy boli aj v minulosti zahrnuté do daňového priznania k dani z príjmu fyzických osôb. V súčasnosti má otec náklady na bývanie v celkovej výške 124,50 eur. Žije v byte svojej matky (čl. 102, 109). Otec mal okrem maloletých N. F. Y. P. F. vyživovaciu povinnosť aj k D. F. nar. X. X. XXXX určenú súdom vo výške 34 eur mesačne. Otec dobrovoľne prispieval na výživu najstaršej dcéry spolu 234 eur mesačne, keďže študuje na vysokej škole v Brne. Táto vyživovacia povinnosť mu zanikla od marca 2018 (zistené zo zápisnice vyluchu otca na Okresnom súde Humenné). Ako

už bolo uvedené vyššie v odôvodnení rozsudku výživné má spotrebný charakter, ale životná úroveň detí je závislá od životnej úrovne rodičov. Nie je nevyhnutnou podmienkou, aby bola životná úroveň rovnaká, ale musí byť primeraná. Podľa daňového priznania k dani z príjmu za rok 2016 boli príjmy otca 82.601,64 eur a výdavky 76.732,78 eur, teda základ dane + 5.868,86 eur. Podľa daňového priznania k dani z príjmu za rok 2017 boli príjmy otca 66.942,69 eur a výdavky 62.923,10 eur, teda základ dane + 4.019,59 eur; zostatková hodnota hmotného majetku 38.211,10 eur. Preskúmaním peňažných denníkov a prihladením na výpoveď otca na Okresnom súde Humenné súd zistil, že otec vynakladal v rokoch 2016 a 2017 značné prostriedky na pohonné hmoty/phm (obvykle okolo 800 eur mesačne) a výdavky neovplyvňujúce základ dane z príjmu fyzických osôb splátky leasingu na motorové vozidlo (v rozpätí približne 580 - 323 eur mesačne). Otec tvrdil, že vykonáva cesty k pacientom (návšteva novorodencov, domáce návštevy pacientov, s tým, že do jeho obvodu spadá 21 obcí a najvzdialenejšia je 32 km od ambulancie čl. 377). Otec detí knihu jázd nepredložil, ale ani súd ju nežiadal. Možnosti a schopnosti otca a jeho majetkové pomery umožňujú súdu rozhodnúť o zvýšení výživného na obidve maloleté deti primerane možnostiam otca a potrebám maloletých detí (bežné výživné a na tvorbu úspor). Otcovi ubudla vyživovacia povinnosť k plnoletej dcére. Súd nepovažoval za nevyhnutný výdavok leasingovú splátku motorového vozidla, ktorá sa ani nezahŕňa do daňového základu dane z príjmu fyzických osôb (Audi Q5 - § 63 ods. 2 ZR). Otec nemá v súvislosti so starostlivosťou o maloleté deti žiadne náklady, okrem výživného. Od posledného rozhodnutia (uplynutím značnej doby) všeobecne vzrástli životné náklady nielen otcovi, ale aj maloletým deťom a ich matke. Možnosti matky zvýšiť svoj príjem sú obmedzené, vzhľadom na štátom uznanú starostlivosť o najstaršie dieťa, ku ktorému otec N. Y. P. nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, ale matka má povinnosť starať sa o toto dieťa. Zatiaľ sú rodičia detí manželia a otec má vyživovaciu povinnosť k manželke 100 eur mesačne.

14. Okresný súd Humenné rozhodoval o rozvode manželstva rodičov maloletých detí rozsudkom zo dňa 8. 1. 2019 sp. zn. 10P/262/2012-747. Proti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené sa matka detí odvolala. Na čas po rozvode súd určil výživné na maloletú N. 280 eur, z toho 50 eur na tvorbu úspor a maloletého P. po 230 z toho 50 eur mesačne na tvorbu úspor.

15. Z dôvodov uvedených vyššie súd zvýšil výživné na maloletú N. z 250 na 330 eur mesačne a na maloletého P. z 200 eur na 280 eur mesačne s tým, že bežné výživné súd zvýšil u N. z 250 na 300 eur mesačne a u P. z 200 na 250 eur mesačne, t. j. u každého z maloletých detí bežné výživné zvýšil o 50 eur mesačne. Bežné výživné po zvýšení na maloletú N. (300 eur) predstavuje na deň približne 9,83 eur a na maloletého P. (250 eur) na deň približne 8,19 eur (z čoho sa zabezpečujú potreby detí ako už boli uvedené vyššie v odôvodnení rozsudku). Súd zohľadnil vekový rozdiel detí, keďže N. študuje na druhom stupni a P. na prvom stupni. N. je vyspelejšia (dospieva) a tým sú jej bežné náklady vyššie (hygiena a oblečenie). Súd na tvorbu úspor určil čiastku 30 eur mesačne na každé z detí. Súd preferoval s prihladením na spotrebný charakter výživného bežné výživné určené na aktuálne uspokojovanie potrieb maloletých detí. Otcovi vzniklo zameškané výživné za obdobie od začatia konania na súde 27. 2. 2017 do 28. 2. 2019. Na bežnom výživnom vzniklo zameškané výživné na každé z detí 1.203,57 eur t. j. (pomerná časť za február 2017, t. j. /50 eur : 28 dní/ x 2dni = 3,57 eur + 24 mesiacov x 50 eur = 1.200 eur) a na tvorbu úspor vzniklo zameškané výživné na každé z detí 723,14 eur (pomerná časť za február 2017 /30 eur : 28 dní/ x 2dni = 3,14 eur + 30 eur x 24 mesiacov = 720 eur). Otec čiastočne plnil na základe zrušeného (dorúčeného neprávoplatného) rozsudku zvýšené výživné (bežné a na tvorbu úspor). Toto súd zohľadnil pri určení výšky skutočne zameškaného výživného. Otec detí zaplatil na tvorbu úspor pre N. 1.500 eur a P. 1.500 eur - z účtu otca 11. 7. 2018 (spolu 3.000 eur na tvorbu úspor, čl. 389-393). Okrem bežného výživného, ktoré bolo určené predchádzajúcim rozsudkom (na N. 250 eur, na P. 200 eur). Otec detí jednorazovo zaplatil na účet matky detí *1000 eur t. j. 500 eur na N. a 500 eur na P. (z účtu otca 11. 7. 2018 t. j. okrem bežného výživného zaplateného za obdobie 02, 03, 04, 05, 06/2018 čl. 391). Matka potvrdila prijatie vyššie uvedených platieb pripísaním na jej účet a účet maloletých detí 12. 7. 2018 (vo svojej výpovedi na pojednávaní 6. 2. 2019 a písomnom vyjadrení čl. 422). Preto súd odpočítal tieto čiastočné úhrady zo zmeškaného výživného na maloletú N. t. j. zameškané výživné na tvorbu úspor 723,14 eur - 1500 eur = + 776,86 (preplatok otca); zameškané bežné výživné 1.203,57 eur - *500 eur = 703,57 eur - 776,86 (preplatok zaplatený na tvorbu úspor) = preplatok otca + 73,29 eur. Preto súd odpočítal tieto čiastočné úhrady zo zmeškaného výživného na maloletého P. t. j. zameškané výživné na tvorbu úspor 723,14 eur - 1500 eur = + 776,86 (preplatok otca); zameškané bežné výživné 1.203,57 eur - *500 eur = 703,57 eur - 776,86 (preplatok zaplatený na tvorbu úspor) = preplatok otca + 73,29 eur. Ku dňu vyhlásenia rozsudku otcovi nevzniklo reálne zameškané výživné.

16. Vo zvyšnej časti zvýšenia výživného nad rámec súdom určeného výživného súd návrh matky zamietol.

17. Súd zamietol návrh otca na zníženie výživného, z dôvodov pre ktoré zvýšil výživné. Výživné na tvorbu úspor má význam pre budúcnosť detí, pokiaľ by sa situácia na strane povinného rodiča - otca zhoršila a nedosahoval by taký príjem ako v súčasnosti. Prostriedky na účtoch detí môžu byť použité len zo súhlasom súdu. Tým je zabezpečená požiadavka otca na adresnosť použitia prostriedkov určených na výživné výlučne na potreby jeho detí.

18. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, v počte vyhotovení pre každého účastníka a súd. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.